

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv R

Samtlige departementer
Statsministerens kontor

Nr.
R-114/2009

Vår ref
09/5608 J /PAB/SBP

Dato
21.12.2009

Fastsettelse og bruk av anbefalte statlige regnskapsstandarder i virksomhetsregnskapene

1. Innledning

Finansdepartementet har i kapittel 9.2 i Gul bok 2010 (Prop 1 S (2009-2010)) redegjort for arbeidet med å videreutvikle regnskapsområdet i statsforvaltningen. Blant tiltakene som er omtalt i statsbudsjettet, er fastsettelse og bruk av statlige regnskapsstandarder basert på periodiseringsprinsippet.

Finansdepartementet vil i dette rundskrivet orientere om at det er fastsatt anbefalte, men ikke obligatoriske statlige regnskapsstandarder (SRS), jf. punkt 2. Det understrekes at virksomhetene fortsatt skal innrette virksomhetsregnskapene slik at kravene til rapportering til bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet etter kontantprinsippet ivaretas. Virkeområdet for standardene er omtalt i punkt 3. Rundskrivet inneholder videre bestemmelser om bruk av disse standardene ved føringen av virksomhetsregnskapet (punkt 4). Forvaltning og behandling av eventuelle avvik fra de anbefalte regnskapsstandardene er omtalt i punkt 5. I tillegg inneholder rundskrivet informasjonsplikt om hvilke regnskapsprinsipper som benyttes i virksomhetsregnskapene, jf. punkt 6.

2. Fastsettelse av anbefalte statlige regnskapsstandarder

For virksomheter som i samråd med overordnet departement velger å føre periodisert virksomhetsregnskap, har Finansdepartementet fastsatt 11 statlige regnskapsstandarder som anbefalte, men ikke obligatoriske regnskapsstandarder. De anbefalte statlige regnskapsstandardene (i kortform SRS) inneholder regler om hvordan statlige virksomheter som velger å benytte disse standardene, skal føre, utarbeide og presentere sitt virksomhetsregnskap. Standardene gjøres gjeldende fra 1.1.2010.

Formålet med de statlige regnskapsstandardene er å legge til rette for et mer omfattende og standardisert informasjonsgrunnlag for styring i statlige virksomheter. Informasjonen skal

kunne brukes i virksomhetens interne styring og i departementenes styring av underliggende virksomhet. De statlige regnskapsstandardene vil også legge til rette for mer effektiv ressursbruk ved å gi bedre kjennskap til kostnader, som virksomheten kan koble til informasjon om ulike aktiviteter, tjenester og effekter. De vil også gi et grunnlag for å fremskaffe sammenlignbar kostnadsinformasjon og gi en bedre oversikt over statens eiendeler.

Følgende standarder er fastsatt som anbefalte, men ikke obligatoriske statlige regnskapsstandarder:

- SRS 1 Oppstillingsplaner for resultatregnskap og balanse, med tilhørende grunnkontoramme (kontoplan)
- SRS 2 Kontantstrømoppstilling
- SRS 3 Spesifikasjon av særlige poster, korrigerings av feil og virkning av prinsippendring og estimatendring
- SRS 9 Regnskapsføring av transaksjonsbaserte inntekter
- SRS 10 Regnskapsføring av inntekter fra bevilgninger
- SRS 11 Anleggskontrakter
- SRS 12 Varebeholdninger
- SRS 13 Leieavtaler
- SRS 17 Anleggsmidler
- SRS 19 Usikre forpliktelser og betingede eiendeler
- SRS 25 Personal- og pensjonskostnader

Fastsettelsen av de anbefalte regnskapsstandardene er gjort med hjemmel i punkt 3.2.2 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Alle standardene følger som uttrykt vedlegg til rundskrivet. Standardene finnes på Finansdepartementets hjemmeside på internett (www.regjeringen.no/fin), under temaet statlig økonomistyring.

3. Virkeområde

Rundskrivet med de tilhørende anbefalte statlige regnskapsstandardene gjelder for alle statlige forvaltningsorganer, herunder departementer, statlige forvaltningsbedrifter og forvaltningsorganer med særskilte fullmakter. Disse benevnes heretter som virksomheter.

De anbefalte statlige regnskapsstandardene gjelder for føring og presentasjon av virksomhetsregnskapet til den enkelte virksomhet. Regnskapsreglene i de statlige regnskapsstandardene kommer i tillegg til de bestemmelser som er gitt om bokføring og rapportering i Reglement for økonomistyring i staten (Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (Bestemmelsene) av 12. desember 2003 med senere endringer.

4. Formål og bruk av de anbefalte statlige regnskapsstandardene

4.1 Formål med regnskapet i virksomhetene

Alle virksomheter har plikt til å føre et regnskap, jf. § 12 i Reglementet. Regnskapet i virksomhetene har to hovedformål:

- For det første skal regnskapet gi grunnlag for kontroll med disponeringen av bevilgningene, og være en dokumentasjon på at de midlene som er stilt til disposisjon er korrekt benyttet. For dette formålet er et regnskap etter kontantprinsippet en

nødvendig forutsetning, og det er stilt krav til at virksomhetene skal kunne avlegge en pliktig regnskapsrapportering til statsregnskapet basert på kontantprinsippet (se omtale i punkt 3.3 i Bestemmelsene).

- For det andre er regnskapet et redskap for bruk i den interne styringen i virksomhetene og i departementets etatsstyring, jf. også omtale i §§ 4, 7 og 14 i Reglementet og kapittel 1 og 2 i Bestemmelsene. I denne sammenheng kan regnskapet legges til rette for kunnskap om kostnader knyttet til å gjennomføre aktiviteter i virksomheten, kunnskap om verdien av eiendeler i virksomheten, og sammenlikninger.

Uavhengig av hvilket prinsipp som benyttes i regnskapsføringen, skal regnskapet gi grunnlag for å sikre at formålet med økonomistyring i staten oppnås, jf. § 1 i Reglementet.

4.2 Bruk av de anbefalte statlige regnskapsstandardene i virksomhetsregnskapet

Virksomheter kan i samråd med overordnet departement velge å føre virksomhetsregnskapet etter andre prinsipper enn kontantprinsippet, jf. punkt 3.2.3 i Bestemmelsene (2. avsnitt):

Virksomheten kan i samråd med overordnet departement velge å føre virksomhetsregnskapet etter andre prinsipper enn kontantprinsippet, dersom ikke annet følger av standarder for budsjettering og regnskapsføring fastsatt av Finansdepartementet. Prinsippet som i tilfelle velges, skal være dokumentert og konsistent over tid.

For virksomheter som velger andre regnskapsprinsipper, er de statlige regnskapsstandardene anbefalte, men ikke obligatorisk å benytte (jf. omtale over).

Med denne bakgrunn gjelder følgende bestemmelser for bruk av standardene:

- (a) Bestemmelsenes punkt 3.2.3 innebærer at virksomhetene, i samråd med overordnet departement, kan velge å føre virksomhetsregnskapet etter andre regnskapsprinsipper enn kontantprinsippet, under forutsetning av at rapporteringen til bevilgningsregnskap og kapitalregnskap etter kontantprinsippet ivaretas. I så fall anbefales det at de fastsatte statlige regnskapsstandardene benyttes. Det vises til bestemmelsene om informasjonsplikt om regnskapsprinsipper i punkt 6.
- (b) Dersom en virksomhet, i samråd med overordnet departement, velger å utarbeide sitt virksomhetsregnskap i henhold til de statlige regnskapsstandardene, skal som utgangspunkt alle standardene benyttes. Dersom en virksomhet avviker fra de anbefalte standardene på enkelte punkter, må dette opplyses om og begrunnes i regnskapspresentasjonen, jf. omtale i punkt 5.
- (c) Uavhengig av hvilket prinsipp og standarder virksomheten velger å benytte i virksomhetsregnskapet, skal prinsippet dokumenteres og være konsistent over tid, jf. punkt 3.2.3 i Bestemmelsene. Dersom virksomheten velger å endre prinsipper, må de nye prinsippene også dokumenteres av virksomheten. Eventuelle endringer skal skje i samråd med overordnet departement.

5. Forvaltning av de statlige regnskapsstandardene og avvik fra standardene

Senter for statlig økonomistyring er gitt myndighet og ansvar for å forvalte de anbefalte statlige regnskapsstandardene.

Dersom virksomhetene, i samråd med overordnet departement, velger å ta i bruk de statlige regnskapsstandardene for virksomhetsregnskapet, men avviker fra standardene på enkelte

punkter, må dette opplyses om og begrunnes i regnskapspresentasjonen, jf. punkt 4.2 (b). Ved beslutning om slikt avvik, skal en redegjørelse sendes Senter for statlig økonomistyring via overordnet departement. Redegjørelsen skal inneholde informasjon om hvilke punkter i de statlige regnskapsstandardene det avvikes fra og en begrunnelse for dette.

6. Informasjonsplikt om regnskapsprinsipper

I punkt 4.2 (c) er det gjengitt krav til at virksomhetene skal ha dokumentert hvilket regnskapsprinsipp som benyttes i virksomhetsregnskapet, jf. punkt 3.2.3 i Bestemmelsene.

For å sikre at det foreligger en samlet oppdatert informasjon om regnskapsprinsipper i bruk, har Finansdepartementet bestemt at hvert departement skal ha informasjon og oversikt over hvilke regnskapsprinsipper som departementet og underliggende virksomheter benytter i sine virksomhetsregnskap. Departementene skal ha slik informasjon oppdatert og tilgjengelig for årlig rapportering, første gang for regnskapsåret 2010.

Finansdepartementet legger opp til at informasjonen skal sendes Senter for statlig økonomistyring i forbindelse med årsavslutningen. Videre legges det opp til at informasjonen om hvilke regnskapsprinsipper den enkelte virksomhet benytter gjøres offentlig tilgjengelig.

7. Ikrafttredelse

Dette rundskrivet trer i kraft fra 1. januar 2010.

Med hilsen

Knut Klepvik
avdelingsdirektør

Per Arvid Borøy
seniorrådgiver

Kopi:
Stortingets administrasjon
Riksrevisjonen
Senter for statlig økonomistyring